

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Om att odla en vision

Österlund, Mia

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 18/05/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Österlund, M. (2021). Om att odla en vision: Recension av *Plats på jorden* av Maija Hurme och Lina Laurent. *Hufvudstadsbladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148656>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hurme, Maja & Laurent, Lina, *Plats på jorden*, Schildts & Söderströms 2021

Om att odla en vision

Bilderboken *Plats på jorden* kunde inte var mer aktuell. Med sitt gräv där du står-perspektiv, eller nej, grävfritt ska det vara då kol ska bindas i jorden, med sin grävfria odling, med sin kollektivism och aktivism och med sitt påtagliga mångfaldstänk står boken mitt i en trendig fåra. Faktabilderboken genomlever en formidabel boom som bäst, och forskningen är inte sämre: det är inte utan att konferenser och studier om faktabokens speciella berättande äntligen poppar upp. Ekokritiken har brett ut sig närapå som en invasiv art i både litteraturforskning och i själva litteraturen. Det surrar och myllrar och gror i barnboken och odlingsguider ges ut en masse. Se här en bok som nämner den för tillfället så omdebatterade torven: "Jord som innehåller torv är inte bra för klimatet. Det tar lång tid för torv att bildas, tusentals år. När man tar torv från naturen frigörs stora mängder koldioxid."

Tillsammans är ett sätt att finnas till

I ett betonggrått höghus med minst hundra fönster i en förort finner barnen Luna, Bianca och Bille en övergiven, hemlig trädgård, en miljö barnboken omhuldar, där de tillsammans med grannen Armi börjar odla. Efterhand ansluter fler och fler odlingsivrare. Boken vädrar sjuttiotalsluft i sitt inkluderande anslag och i det att den mark i storstaden som människorna tillsammans vill odla, hotas av ett parkeringshus.

Här är barn och vuxna tillsammans på lika villkor och lär tillsammans. I sin generationsöverskridande gemenskap och sitt påfallande mångfaldstänk där feta, glasögonprydda, funktionsnedsatta, homosexuella, ja hart när alla får vara med utför boken inte bara ett odlingsarbete utan ett inkluderingsarbete. Bilderboken om att odla, med sina handfasta fakta, växer ut till en utopi om samverkan och hållbar livsstil, både odlingsmässigt och socialt.

Hurme och Laurent svarar tveklöst på den debatt om normkritik och inkludering som varit aktuell kring finlandssvensk barnbok. Vem skildras och hur? En spänning uppstår i att det uttryckligen är en höghusmiljö där en mängd människor av olika härkomst bor som skildras. "Päivää, god dag!" säger Armi och markerar flerspråkighet där hon släpar sina odlingshinkar. Greppet placerar berättelsen i en stadsmiljö som inte skildras ofta, och särskilt inte neutralt. Häri ligger appellen kring social hållbarhet.

Med jordnära palett

Plats på jorden är Maija Hurmes kraftprov, utsökt utförd i minsta detalj. Hurme tar sinnligt ut svängarna, excellerar i nyanser av grönt och i en jordnära palett. Hennes bildberättande fångar lyhört både figurernas kroppsspråk och mimik, ja hela deras väsen, och lika njutbart fångas växterna. Trots den instruktiva stilen är uppslagen välkomponerade och luftiga.

Hurme och Laurent flätar in en välskriven intrig där barnen agerar spioner och kollar in ledsna farbror på sin balkong och andra grannar. Boken prutar inte på spänning och berättande. Allt odlas fram på bästa sätt, från pärmens taktila textur, med handtextning till den sträva papperskvaliteten och krit- och blandteknikens färgspel är det högsta kvalitet som gäller. Först hajar jag till av att de tre barnen försetts med förklarande namnlappar och undrar om tilliten till läsaren brustit, sedan inser jag att de benämns precis som djur och växter, men med sina egennamn.

Boken hymlar aldrig med sitt bruksvärde. Den vill vara belärande. Här avtackas en räckta experter på miljövetenskap, mikrobiologi, kollagring, trädgårdsvetenskap, biodling och annat spännande. Och vem smälter inte då vispunkaren och odlingsambassadören Stefan Sundströms *Stefans lilla svarta. Bokashi, biokol och bakterier* (2019) nämns som inspirationskälla? *Plats på jorden* är en passande titel

på en faktabilderbok som förespråkar stadsodling med fakta om frön, mikrober, grävfri odling, bokashi och biodling, men som inte stannar där utan tvärtom odlar omsorg. Vi ska odla vår trädgård, men vad är en odling? Kanske en kollektiv självbiografi om sorg och omsorg, som här antyds.